

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پرستاری و مامایی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان (۱)

تعداد و نوع واحد: ۲/۵ واحد نظری

زمان ارائه درس: ساعت ۱۴ لغایت ۱۷ روزهای چهارشنبه هر هفته نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۹۶

درس پیش نیاز: داروشناسی (فارماکولوژی)- فرآیند آموزش بیمار (Patient education)

مخاطبان: دانشجویان ترم دوم کارشناسی پیوسته پرستاری

ساعت پاسخگویی به سئوالات فراگیر: روزهای چهارشنبه هر هفته ساعت ۱۳- دفتر گروه پرستاری

مدرس: شمسی پرویزی کارشناس ارشد مامایی

هدف کلی درس:

- انتقال دانش، نگرش و مهارت های لازم به دانشجو نسبت به بهبود سلامت مادران و نوزادان با رویکرد خانواده محور در راستای تامین سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی از لقاح تا کهنسالی و نیز شناخت پویایی فیزیکی، فیزیولوژیکی و روانی مادر و نوزاد و نحوه سازگاری آن ها با این مراحل
- آموزش برای پذیرش نقش مادری و پیشگیری از عوامل تاثیر گذار مذهبی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی بر سلامت زن و خانواده در انتظار فرزند

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- آشنایی دانشجویان با کلیات پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان
- آشنایی دانشجویان با سلامت زن
- آشنایی دانشجویان با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن
- آشنایی دانشجویان با لقاح و رشد و تکامل جنینی - مجازی
- آشنایی دانشجویان با بارداری
- آشنایی دانشجویان با مراقبت های دوران بارداری
- آشنایی دانشجویان با ارزیابی سلامت جنین
- آشنایی دانشجویان با ژنتیک و مشاوره ژنتیک - مجازی
- آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی - قسمت ۱
- آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی - قسمت ۲

۱۱. آشنایی دانشجویان با روش های مختلف کاهش درد زایمان

۱۲. آشنایی دانشجویان با دوره بعد از زایمان

۱۳. آشنایی دانشجویان با مراقبت های پرستاری از نوزاد و آموزش های خاص

۱۴. آشنایی دانشجویان با تماس مادر و نوزاد

۱۵. آشنایی دانشجویان با تغذیه نوزاد

۱۶. آشنایی دانشجویان با بهداشت و تنظیم خانواده

۱۷. آزمون پایان ترم

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱. جلسه اول

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با کلیات پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱- اهداف، قلمرو گسترش فعالیت پرستاری بهداشت مادران و نوزادان را تعریف کند
- ۲-۱- نظام ارائه خدمات بهداشت مادران و نوزادان و عوامل موثر بر آن را توضیح دهد.
- ۳-۱- شاخص های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان (میزان های تولد، مرگ و میر مادر و نوزاد) را بیان کند.
- ۴-۱- استانداردهای مراقبت در بهداشت مادران و نوزادان، مسائل و چالش های قانونی و اخلاقی را شرح دهد.
- ۵-۱- کاربرد فرایند پرستاری با تاکید بکارگیری تفکر انتقادی در تامین و حفظ بهداشت مادران و نوزادان را توضیح دهد.
- ۶-۱- ملاحظات فرهنگی و مذهبی و تاثیر آن بر بهداشت مادران و نوزادان را شرح دهد.
- ۷-۱- آمادگی و پذیرش خانواده نسبت به حاملگی و تولد نوزاد را بیان کند.

۲. جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با سلامت زن

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲-۲- سلامت، سلامت زن و نظر اسلام به سلامت زن را تعریف کند.
- ۲-۲- بلوغ، اولین قاعدگی، عوامل موثر بر شروع قاعدگی را شرح دهد.
- ۳-۲- سندرم پیش از قاعدگی را شرح دهد.
- ۴-۲- اختلالات قاعدگی را توضیح دهد.
- ۵-۲- دوره باروری را شرح دهد.
- ۶-۲- سندرم پیش از یائسگی، یائسگی و عوامل موثر بر آن و عوارض یائسگی را بیان کند.
- ۷-۲- انجام مداخلات پرستاری در دوران باروری را بر اساس تشخیص های پرستاری توضیح دهد.

۳. جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تولید مثل

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۳- اندام های تناسلی خارجی را توضیح دهد.
- ۲-۳- اندام های تناسلی داخلی و ساختمان های نگهدارنده را توضیح دهد..
- ۳-۳- سیکل تناسلی مونث را شرح دهد.

۴. جلسه چهارم - این جلسه به صورت مجازی برگزار می گردد.

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با لقاح و رشد و تکامل جنینی

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۴- بلوغ تخمک و اسپرم و انتقال آن ها به لوله رحمی، لقاح، تشکیل، تقسیم تخم و لانه گزینی تخم را توضیح دهد.
- ۲-۴- تکوین و تکامل جفت، بند ناف و مایع آمنیوتیک را شرح دهد.
- ۳-۴- پرده های جنینی، رشد و تکامل جنینی، دوره های زندگی تخم، رویان و جنین و مشخصات هر دوره را شرح دهد.
- ۴-۴- رشد و تکامل جنینی در هر دوره و عوامل موثر بر آن را توضیح دهد.
- ۴-۷- گردش خون جنین را شرح دهد.

۵. جلسه پنجم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با بارداری

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۵- واژه ها و اختصارات بارداری را توضیح دهد.
- ۲-۵- علائم و نشانه های حاملگی (فرضی، احتمالی و قطعی) را بیان کند.
- ۳-۵- روش های تعیین سن حاملگی را توضیح دهد.
- ۴-۵- روش های تعیین تاریخ احتمالی زایمان را توضیح دهد.
- ۵-۵- تغییرات جسمی دوران بارداری را شرح دهد.
- ۶-۵- تغییرات روانی دوران بارداری را شرح دهد.

۶. جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مراقبت های دوران بارداری

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۶- اهمیت مراقبت های دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۲-۶- آموزش مددجو در رابطه با مراقبت از خود را شرح دهد.
- ۳-۶- تغذیه در دوران بارداری را شرح دهد.
- ۴-۶- آموزش مددجو در مورد علائم خطرناک و هشدار دهنده در دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۵-۶- واکسیناسیون در دوران بارداری را شرح دهد.
- ۶-۶- تمرینات تنفسی، تن آرامی و ورزش های مناسب دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۷-۶- توصیه های اسلام در مورد بهداشت جسمی و روانی دوران بارداری را شرح دهد.
- ۸-۶- ناراحتی های جزئی دوران بارداری و تدابیر پرستاری مربوطه را شرح دهد.

۷. جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با ارزیابی سلامت جنین

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۷- اهمیت و دلایل بررسی جنین را شرح دهد.
- ۲-۷- انواع روش های تهاجمی و غیر تهاجمی تشخیص سلامت جنین را توضیح دهد.

۸. جلسه هشتم - این جلسه به صورت مجازی برگزار می گردد.

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با ژنتیک و مشاوره ژنتیک

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۸- اهمیت ژنتیک در بهداشت مادران و نوزادان را توضیح دهد.
- ۲-۸- اختلالات کروموزومی را شرح دهد.
- ۳-۸- تشخیص اختلالات ژنتیکی در دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۴-۸- مشاوره ژنتیک را شرح دهد.
- ۵-۸- نقش پرستار در مشاوره ژنتیک را شرح دهد.
- ۶-۸- نظر اسلام نسبت به داشتن نسل سالم را بیان کند.
- ۷-۸- خدمات پزشکی در سقط های مجاز و درمانی را شرح دهد.

۹. جلسه نهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی - قسمت ۱ (عوامل موثر بر زایمان طبیعی)

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۹-۱- کلیات مربوط به جنین (استخوان ها، درزها و فونتانل های سر جنین و ...) را شرح دهد.
- ۹-۲- کانال زایمان (لگن) را توضیح دهد.
- ۹-۳- نیروهای زایمان را توضیح دهد.
- ۹-۴- تئوری های مربوط به شروع زایمان را شرح دهد.

۱۰. جلسه دهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی - قسمت ۲ (عوامل روانی)

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۰-۱- علائم شروع زایمان را توضیح دهد.
- ۱۰-۲- مراحل مختلف زایمان را شرح دهد.
- ۱۰-۳- تغییرات فیزیولوژیک هنگام زایمان را بیان کند.
- ۱۰-۴- مراقبت های پرستاری در حین زایمان را شرح دهد.
- ۱۰-۵- آموزش های لازم به مددجو را توضیح دهد.

۱۱. جلسه یازدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با روش های مختلف کاهش درد زایمان

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۱-۱- علل درد زایمان را بیان کند.
- ۱۱-۲- روش های کاهش درد غیر داروئی (مزایا و معایب هر روش، مکانیسم اثر و مراقبت های پرستاری) را شرح دهد.
- ۱۱-۳- روش های کاهش درد داروئی (مزایا و معایب هر روش، مکانیسم اثر و مراقبت های پرستاری) را شرح دهد.

۱۲. جلسه دوازدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با دوره بعد از زایمان

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۲ - تغییرات فیزیکی و فیزیولوژیک دوره پس از زایمان را شرح دهد.
- ۲-۱۲ - تغییرات روحی روانی و افسردگی مادران در دوره پس از زایمان را توضیح دهد.
- ۳-۱۲ - کلیات مربوط به والدی (تعریف، عوامل موثر بر رفتار والدی و فرایند عهده دار شدن نقش والدی) را شرح دهد.
- ۴-۱۲ - غم و اندوه بعد از زایمان را توضیح دهد.
- ۵-۱۲ - تدابیر پرستاری و آموزش های خاص دوره بعد از زایمان را شرح دهد.
- ۶-۱۲ - مراقبت های فوری پس از زایمان و دوره نفاس را بیان کند.

۱۳. جلسه سیزدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مراقبت های پرستاری از نوزاد و آموزش های خاص

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۳ - مشخصات فیزیکی نوزاد طبیعی را شرح دهد.
- ۲-۱۳ - فیزیولوژی نوزاد را شرح دهد.
- ۳-۱۳ - مراقبت های پرستاری نوزاد را شرح دهد.

۱۴. جلسه چهاردهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با تماس مادر و نوزاد

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۴ - مراقبت های لازم در اتاق نوزادان را توضیح دهد.
- ۲-۱۴ - مراقبت معمول از نوزاد طبیعی را شرح دهد.
- ۳-۱۴ - آموزش مراقبت از نوزادان در منزل را بیان کند.

۱۵. جلسه پانزدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با تغذیه نوزاد

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۵- تشریح و فیزیولوژی پستان و فیزیولوژی ترشح شیر را توضیح دهد.
- ۲-۱۵- مشخصات شیر مادر، مزایا و اثرات جسمی و روانی تغذیه با شیر مادر در مادر و نوزاد را شرح دهد.
- ۳-۱۵- توجهات پرستاری و آموزش های لازم برای تغذیه نوزاد را توضیح دهد.

۱۶. جلسه شانزدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با بهداشت و تنظیم خانواده

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۶- تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان را شرح دهد.
- ۲-۱۶- تعریف تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف و استراتژی های آن در ایران و جهان را بیان کند.
- ۳-۱۶- نظر اسلام نسبت به تولید مثل و روش های تایید شده پیشگیری از بارداری در اسلام را شرح دهد.
- ۴-۱۶- انواع روش های پیشگیری از بارداری را شرح دهد.
- ۵-۱۶- ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده را شرح دهد.

۱۷. جلسه هفدهم

– آزمون پایان ترم

منابع:

۱. ذوالفقاری، میترا. اسدی نوقابی، احمدعلی. پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. انتشارات بشری، تهران: ۱۳۹۲
۲. کانینگهام و همکاران. بارداری و زایمان ویلیامز، ترجمه دکتر بهرام قاضی جهانی و روشنک قطبی. انتشارات گلبن، تهران: ۱۳۹۳
۳. لیفر، گلوریا. درسنامه پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان، ترجمه مهناز شوقی و مهناز سنجرى. انتشارات سالمی، تهران: ۱۳۸۸
۴. ضیغمی کاشانی، ربابه. دشتی، الهه. بختیاری، محمود. پرستاری بهداشت مادران و نوزادان. انتشارات سالمی، تهران: ۱۳۸۸
۵. پارسای، سوسن. بهداشت مادر و کودک. انتشارات سنجرى، تهران ۱۳۹۲
۶. منابع اینترنتی

روش تدریس:

سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی:

وایت برد ، دیتا پروژکتور ، power point

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل(درصد)	روش آزمون	آزمون
۱۴-۱۴.۳۰	هر جلسه	۱۰ درصد	شفاهی	کوئیز
۱۴-۱۵	جلسه نهم- ۹۴/۸/۲۷	۲۵ درصد	چهار گزینه ای، تشریحی	آزمون میان ترم
طبق تقویم آموزشی دانشکده	طبق تقویم آموزشی دانشکده	۵۰ درصد	چهار گزینه ای، تشریحی	آزمون پایان ترم
در طول کلاس	هر جلسه	۱۰ درصد	شرکت در بحث گروهی	حضور فعال در کلاس
هر جلسه	هر جلسه	۵ درصد	حضور منظم در کلاس	فعالیت های کلاسی

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و کثرت سر فصل ها و محدودیت زمانی جهت هر چه بهتر برگزار شدن این واحد درسی به نکات زیر توجه فرمایند:

۱. حضور منظم و به موقع در کلاس :

- یک نوبت تأخیر حضور در کلاسی به صورت دادن تذکر و در صورت تکرار تأخیر در حضور کلاس، همان جلسه غیبت اعلام می گردد.

- در ازای هر غیبت مجاز ۰.۲۵ نمره کسر خواهد شد.

- در صورت غیبت بیش از حد مجاز مطابق مقررات آموزشی برخورد می گردد.

- تلفن همراه دانشجویان در کلاسی بایستی خاموشی باشد.

۲. شرکت در فعالیتهای داخل کلاسی و بحث گروهی

۳. رجوع به منابع معرفی شده

۴. مطرح کردن سوالات جلسه قبل در ابتدای جلسه بعدی

نام و امضای مدرس: شمسی پرویزی کنشتی تاریخ تحویل: ۱۳۹۵/۱۰/۲۵	نام و امضای مدیر گروه: اعظم باخته تاریخ ارسال:	نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر جلالی تاریخ ارسال:
--	---	--

جدول زمان بندی درس پرستاری بهداشت مادران و نوزادان (۱)

روز و ساعت جلسه: چهارشنبه ساعت ۱۷-۱۴

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
پرویزی	معرفی طرح درس و اهداف درس، آشنایی دانشجویان با کلیات پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان	۹۵/۱۱/۲۰	۱
پرویزی	آشنایی دانشجویان با سلامت زن	۹۵/۱۱/۲۷	۲
پرویزی- مجازی	آشنایی دانشجویان با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تولید مثل	۹۵/۱۲/۴	۳
پرویزی	آشنایی دانشجویان با لقاح و رشد و تکامل جنینی	۹۵/۱۲/۱۱	۴
پرویزی	آشنایی دانشجویان با بارداری	۹۴/۷/۲۹	۵
پرویزی	آشنایی دانشجویان با مراقبت های دوران بارداری	۹۵/۱۲/۱۸	۶
پرویزی	آشنایی دانشجویان با ارزیابی سلامت جنین	۹۶/۱/۱۶	۷
پرویزی- مجازی	آشنایی دانشجویان با ژنتیک و مشاوره ژنتیک	۹۶/۱/۲۳	۸
پرویزی	آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی- قسمت ۱- آزمون میان ترم	۹۶/۱/۳۰	۹
پرویزی	آشنایی دانشجویان با زایمان طبیعی- قسمت ۲	۹۶/۲/۶	۱۰
پرویزی	آشنایی دانشجویان با روش های مختلف کاهش درد زایمان	۹۶/۲/۱۳	۱۱
پرویزی	آشنایی دانشجویان با دوره بعد از زایمان	۹۶/۲/۲۰	۱۲
پرویزی	آشنایی دانشجویان با مراقبت های پرستاری از نوزاد و آموزش های خاص	۹۶/۲/۲۷	۱۳
پرویزی	آشنایی دانشجویان با تماس مادر و نوزاد	۹۶/۳/۳	۱۴
پرویزی	آشنایی دانشجویان با تغذیه نوزاد	۹۶/۳/۱۰	۱۵
پرویزی	آشنایی دانشجویان با بهداشت و تنظیم خانواده	۹۶/۳/۱۷	۱۶
-	آزمون پایان ترم	طبق تقویم آموزشی دانشکده	۱۷